

8 °C

0 km (0)

424,26

TV gids

0 live

Waarom deelt Sinterklaas elk jaar weer chocoladegeld uit?

27 november 2018 22:59

Laatste update: 05 december 2019 10:50

Tijdens Sinterklaas wordt er met chocolademunten gestrooid. En het is niet de enige traditie waar dat gebeurt: tijdens het Joodse Chanoeka krijgen kinderen Gelt, ook van chocola. Waarom? Deze feestkenners weten hoe het zit.

Chocolademunten hadden ze in de tijd van Sinterklaas nog niet, vertelt Marcel Poorthuis, hoogleraar interreligieuze dialoog aan de Universiteit van Tilburg. Wat ze wel hadden: goudklompjes. "De jonge Nicolaas had gehoord van een arme familie in zijn dorp die zó in geldnood zat, dat ze op het punt stonden hun dochters te prostitueren", vertelt de professor.

"Nicolaas sloop ongezien naar hun venster en wierp stiekem een handvol goudklompjes naar binnen om de familie te redden."

"De jonge Nicolaas redde meisjes van prostitutie"

Marcel Poorthuis

Een jaar later wilde Nicolaas zijn goede daad herhalen. Dit keer was de vader van het gezin voorbereid, vertelt Poortman. Hij rende naar buiten en wist de jongeman te achterhalen. "Zo kwam zijn liefdadigheid uit, en weten we nu wie Sint-Nicolaas is. Het strooien door Piet, ongezien en door het raam, vindt hierin zijn oorsprong."

"De gouden chocolademunten die we nu aan elkaar geven, vervangen de goudklompjes tijdens het Sinterklaasfeest. Wat de Joden met chocoladegeld doen? Ik ken het gebruik niet."

Het Chanoekawonder vieren met Gelt

Religiewetenschapper Martijn Stoutjesdijk weet het wel. Ten eerste is het Gelt, geen geld en dat is Jiddisch. "Gelt aan kinderen geven tijdens het Joodse feest Chanoeka doen we om de glorieuze overwinning te vieren van de Makkabeeën op de Seleuciden in de tweede eeuw voor Christus", aldus Stoutjesdijk.

De Makkabeeën waren een Joodse priesterfamilie die de opstand tegen de Seleuciden leidde, aldus Stoutjesdijk. Vervolgens stichtten zij een eigen Joodse dynastie die het Hasmonese rijk genoemd wordt.

"Door die overwinning konden de Joden ook hun tempel herinwijden als plaats voor de Joodse eredienst en in die tempel vond het beroemde Chanoekawonder plaats."

"Elkaar tegenwoordig echt geld geven is nogal onpersoonlijk"

Leo Mock

Er was slechts olie om de menora in de tempel één dag te laten branden, maar de kandelaar bleef acht volle dagen branden totdat er nieuwe olie was aangeleverd, vertelt Stoutjesdijk. "Als symbool voor die overwinning werden vervolgens speciale Hasmonese munten geslagen, de eerste echte Joodse munt. Vandaar het Chanoekagelt."

Wat extra geld was welkom in het koude, winterse Europa

In Europa diende het Chanoekagelt als een zakcentje voor de kinderen, vertelt Leo Mock, Talmoeddeskundige en docent Judaica aan de Universiteit van Tilburg. "Chanoeka valt in de winter, een koude periode in Europa die vroeger veel zorgen en onzekerheid gaf. Wat extra geld was dan erg welkom en werd dus uitgedeeld aan kinderen en leraren en mensen aan de onderkant van de samenleving."

Dat we elkaar nu muntjes van chocola geven komt door een mix van Kerst, Sinterklaas en Chanoeka, aldus Mock. We hebben chocoladeletters, chocoladekerstmannen, -sinterklazen en daar doet het -chanoekagelt tegenwoordig ook aan mee.

"Elkaar echt geld geven wordt nogal onpersoonlijk gevonden. Vroeger waren muntstukken van zilver en was het echt iets respectabels om te geven en te ontvangen. Muntjes die je nu nog in je zak vindt, geef je eerder aan een bedelaar, blij dat je ervanaf bent."

Bij de webshop chocolademunten.nl is het elke dag Chanoeka of Sinterklaas, zegt de eigenaresse. "We draaien het hele jaar omzet, met een piek tijdens de feestdagen en Valentijnsdag. De chocoladebitcoin gaat ook goed, zelfs als-ie laag staat", aldus de chocolademuntenuitbaatster.